

1. Зміст навчальної дисципліни
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)		
		Усього	Лекції	СРС
Модуль № 1 "Актуальні теоретичні проблеми перекладознавчих досліджень"				
9 семестр				
1.1.	Технологічна складова перекладацької компетенції: Проблеми відтворення змісту в перекладі	12	2	10
Усього за 9 семестр		12	2	10
10 семестр				
1.2.	Технологічна складова перекладацької компетенції: Пошук оптимального перекладацького рішення	16	2	14
1.3.	Дослідження жанрово-стилістичних домінант текстів у перекладі	9	2	7
1.4.	Контрольна робота	8		8
1.5.	Диференційований залік			
Усього за 10 семестр		33	4	29
Усього за модулем № 1		45	6	39
Усього за навчальної дисципліною		45	6	39

1.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять та самостійна робота студента (зміст та обсяг)

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)		Список рекомендованих джерел
		Лекції	СРС	
1	2	3	4	5
Модуль № 1 " Актуальні теоретичні проблеми перекладознавчих досліджень "				
9 семестр				
1.1.	Зміст тексту як поняття і явище. Основні різновиди текстового змісту. Передача денотативного (семантичного) змісту у перекладі. Співвідношення денотативної і конотативної (експресивно-стилістичної) інформації при перекладі.	2	1	1, с. 105-174
1.2.	Відношення лексичної безеквівалентності.	-	3	3, с. 11-120 5, с. 34-130
1.3.	Різновиди безеквівалентної лексики та способи перекладу: слова-реалії, тимчасово безеквівалентні терміни та випадково безеквівалентні, структурні екзотизми.	-	3	3, с. 11-120 5, с. 34-130
1.4.	Лексика, що провокує перекладацькі помилки: фразеологічні одиниці,	-	3	3, с. 11-120 5, с. 34-130

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 2 з 9	

	омонімічні терміни, сленг, лексичні іноказання.			
	Усього за 9 семестр	2	10	
10 семестр				
1.5.	Поняття оптимального перекладацького рішення. Перефразування як шлях до оптимального перекладацького рішення. Перекладацькі трансформації як засіб оптимального перекладацького рішення.	2	1	2, с. 76-153 5, с. 144-220 6. с. 48-76
1.6.	«Специфічні» перекладацькі трансформації.	-	4	5, с. 144-220 6. с. 48-76
1.7.	Суб'єктні трансформації в англо- українському перекладі, трансформація вербалізації, трансформація номіналізації, трансформація граматичної категорії стану при перекладі.		4	5, с. 144-220 6. с. 48-76
1.8.	Трансформації і відношення міжмовної симетрії. Асиметрія в перекладі.		5	5, с. 144-220 6. с. 48-76
1.9.	Жанрові норми в мові оригіналу і мові перекладу. Статус художнього перекладу в теорії перекладознавства.	2	1	4, с. 33-66

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 3 з 9	

1	2	3	4	5
1.10.	Особливості перекладу художньої прози і поезії (оповідань, романів, повістей, віршів, поем, драматичних творів).	-	2	4, с. 114-157, с. 204-265
1.11.	Неперекладність поезії як герменевтична проблема.	-	2	
1.12.	Особливості перекладу публіцистичних, політичних, фармацевтичних, рекламних, комерційних інтернет-текстів, законодавчих актів, ділової документації, кореспонденції та протокольних промов.	-	2	6, с. 77-106, с. 123-151
1.13.	Контрольна робота	-	8	
Диференційований залік		-	-	
Усього за 10 семестр		4	29	
Усього за модулем № 1		6	39	
Усього за навчальною дисципліною		6	39	

2. ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ.

2.1. Контрольна робота.

У 10 семестрі студентом має бути виконана контрольна робота, у ході виконання якої студент повинен опрацювати основну та додаткову літературу з дисципліни «Актуальні питання перекладознавства». Зміст контрольної роботи полягає у конспектуванні зазначених розділів теоретичного матеріалу та виконанні практичних вправ.

Номер теми роботи повинен дорівнювати сумі трьох останніх цифр залікової книжки студента. Контрольна робота подається нижче.

1. Перекладіть речення українською мовою, застосовуючи необхідні перекладацькі трансформації

1. The new countries have joined Europe amid hype and hoopla (= making a lot out of something, noise, etc.). The road ahead will *be tougher* than they expect.

2. What's more, many economists *argue* that subsidies have ultimately slowed economic progress by *propping up* an overblown state bureaucracy and uncompetitive industries

3. Can't spend enough on your pet? There's a new way to *unload a fortune*.

4. Rural Irish unhappy about EU entry were quickly *bought off* with generous investments funded by the union.

5. It can be also destabilizing for *fledgling democracies* whose institutions are not yet firmly rooted.

6. *Small wonder* that people across the region *are coming to view* their most moderate national parties and parliaments as meaningless rubber stamps

7. But the book's ("Maker's Diet" by Jordan Rubin) about more than *eating your way to a Samson-or-Delilah-like bod* (= body).

8. Back pain can originate anywhere in the *elaborate* (= marked by complexity) spinal *architecture* (= structure).

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 4 з 9	

9. In a public scolding unprecedented for a British prime minister, 52 former senior British diplomats called for a “fundamental reassessment” of Tony Blair’s *handling* of Iraq and the Middle East peace process.

10. It will take the country years if not decades to *bounce back* from a recession that *shrank* (= reduced) the economy by 25 per cent.

11. *The rumpled* (= disheveled; wrinkled), *walleyed* (= opaque; marked by a wild irrational staring of the eyes) politician who took office a year ago this month was an unknown *commodity* to most of his countrymen.

12. They (people in the Bible) noshed (= munched) on the Creator’s *unrefined and unprocessed provisions: fig’s, goat’s milk, cold-water fish, grass-fed meat*.

13. The incomes of the 74 million Easterners are only one third of those of their richer *cousins* in the West.

2. Знайдіть і визначте типи перекладацьких трансформацій, які дозволили перекладачу досягти адекватності в перекладі поезії Е. Дікінсон

Emily Dickinson
(український переклад Н. Тучинської)

919

If I can stop one Heart from breaking
I shall not live in vain
If I can ease one Life from Aching
Or cool one Pain
Or help one fainting Robin
Unto his Nest again
I shall not live in vain

Якщо одному серцю я
Розбитись не дозволю,
Врятую хоч одне життя
Або позбавлю болю,
Вільшанку поверну в гніздо,
Коли й надій нема, -
Живу я не дарма.

1263

There is no Frigate like a Book
To take us Lands away
Nor any Coursers like a Page
Of prancing poetry –
This travel may the poorest take
Without offence or Toll –
How frugal is the Chariot
That bear the Human soul.

Нема за книгу ліпшого фрегату –
За тридев’ять земель пливи за ним!
Не вміють коні краще басувати, Ніж на
папері зрощені пісні.
У подорож рушає найбідніший:
Йому не треба думати про мито.
Та колісниця в світі найщедріша,
Що людські душі створена возити.

3. Прочитайте текст і визначте його жанр. Перекладіть, звертаючи увагу на виділені лексичні одиниці

Global enemies

Six maladies alone account for 90 percent of the deaths from infectious diseases worldwide. Spread in different ways and influenced by different factors, they continue to resist control. Aggravating social, economic and political instability, these diseases have increasingly become **global security threats**. Large, densely populated cities in developing countries, where most of the world’s people now live, are especially vulnerable.

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 5 з 9	

INFLUENZA. Prone to mutate, influenza viruses continually appear in different forms, requiring the production of a new vaccine each flu season. In some years the symptoms are mild; in others they can be lethal. Three episodes were especially virulent: the **influenza pandemic** in 1918 – 1919, the Asian flu in 1957 – 1958, and the Hong Kong flu in 1968 – 1969.

HIV/AIDS. Passed on through bodily fluids **human immunodeficiency virus**, or HIV, almost invariably leaves the body defenseless against the infections that define full-blown **acquired immunodeficiency syndrome**, or AIDS. Sub-Saharan Africa, with one-tenth of the world's population, has more than 70 percent of all HIV cases.

DIARRHEAL DISEASES. Waterborne bacteria, viruses, and parasites produce about four billion cases of diarrhea a year. **Those at highest risk** include the 1.1. billion people **lacking access** to safe drinking water and the 2.4 billion without **adequate sanitation facilities**. Cholera, **an acute diarrheal disease, claims more than 5,000 lives a year.**

TUBERCULOSIS. Propelled by a cough or sneeze from an infected person, tuberculosis bacteria can begin to grow in the lungs and throat of anyone who breathes them in. Drugs discovered in the 1940s beat back the disease, but the bacteria have recently begun **to develop resistance**, and the tuberculosis has reappeared with a vengeance.

MALARIA. Caused by microscopic parasites **transmitted by** the bites of infected mosquitoes, malaria **attacks red blood cells**. Global warming has expanded the range of **malaria-carrying mosquitoes**, putting more than 40 percent of the world's population at risk. In addition, warmer weather makes mosquitoes breed faster and bite more often.

MEASLES. A highly contagious viral disease that can lead to pneumonia or encephalitis, measles was an inevitable rite of childhood until an effective vaccine became available in 1963. Still **striking more than 30 million a year** and killing some 900,000, it is the world's leading cause of vaccine-preventable death in children.

4. Заповніть пропуски лексичними одиницями з вправи 3

Tuberculosis, a __(1)__ disease, has __(2)__ to the effects of modern antibiotics. It is __(3)__ by invisible respiratory droplets. Malaria, which already __(4)__ about 1.2 million lives annually – more than half of them children – has grown similarly __(5)__ to standard medicines. Wars in developing nations spawned immense human migrations and refugee settlements with __(6)__ and medical care. Yellow fever is caused by mosquito – __(7)__ viruses. The two types of __(8)__ – HIV – 1 and HIV – 2 – are primate viruses that became partly adapted to humans. Though these viruses may have emerged in the early 1900s, the first known case of the resulting disease – later named __(9)__ occurred in 1959. The __(10)__ of AIDS is growing, yet the virus itself is fragile: cold viruses linger on hands for days but contact with rubbing alcohol, chlorinated water or a simple bar of soap quickly renders it inactive.

5. Перекладіть англійською мовою, застосовуючи лексичні одиниці вправ 3, 4

Вірусний гепатит А є однією з актуальних проблем світової медицини. За даним Всесвітньої організації охорони здоров'я щорічно у світі реєструється 1,4 млн. випадків гострого гепатиту А.

Збудник хвороби – один зі стійких до факторів оточуючого середовища людини. При кип'ятінні гине через 5 хвилин, після висихання на поверхні у приміщенні зберігає активність протягом 1 місяця, у воді – до 3 – 10 місяців.

Механізм зараження – через шлунково-кишковий тракт, основний шлях передачі вірусу – через побутові контакти людей, харчові продукти і воду, інфіковані вірусом гепатиту А.

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 6 з 9	

Першопричиною інфікування у будь-якому випадку є низький рівень санітарної культури населення, недотримання елементарних правил особистої і суспільної гігієни.

У віковій структурі хворих 70 – 80% складають діти.

Фактори, що сприяють розповсюдженню гепатиту А:

- висока доля організованих дітей (школи, дитячі дошкільні заклади);
- незадовільні умови проживання громадян;
- незадовільне комунальне обслуговування населення;
- міграція населення.

Основною мішенню в організмі людини, що вражається при інфікуванні вірусним гепатитом А, є клітини печінки. Порушується функція печінки, що проявляється рядом симптомів хвороби – вірусного гепатиту А.

Профілактика проводиться у двох напрямках.

Перший полягає у розриві шляхів передачі вірусу від людини до людини через радикальне покращення санітарно-гігієнічних умов проживання (водозабезпечення, каналізування, якості харчування, знання і умови для дотримання особистої гігієни).

Другий – це підвищення несприйнятливості населення до вірусного гепатиту А за рахунок активної імунізації (щеплення населення).

6. Порівняйте тексти оригіналу та перекладу, знайдіть перекладацькі невідповідності й запропонуйте власний варіант перекладу

Charles Dickens “Christmas Tree”

<http://etext.library.adelaide.edu.au/d/dickens/charles/d54ct/>

Upon the next branches of the tree, lower down, hard by the green roller and miniature gardening – tools, how thick the books begin to hang. Thin books, in themselves, at first, but many of them, and with deliciously smooth covers of bright red or green. What fat black letters to begin with! “A was an archer, and shot at a frog.” Of course he was. He was an apple-pie also, and there he is! He was a good many things in his time, was A, and so were most of his friends, except X, who had so little versatility, that I never knew him to get beyond Xerxes or Xantippe – like Y, who was always confined to a Yacht or a Yew Tree; and Z condemned for ever to be a Zebra or a Zany. But, now, the very tree itself changes, and becomes a bean – stalk – the marvelous bean – stalk up which Jack climbed to the Giant’s house! And now, those dreadfully interesting, double-headed giants, with their clubs over their shoulders, begin to stride along the boughs in a perfect throng,

dragging knights and ladies home for dinner by the hair of their heads. And Jack – how noble, with his sword of sharpness, and his shoes of swiftness!

Again those old meditations come upon me as I gaze up at him; and I debate within myself whether there was more than one Jack (which I am loth to believe possible), or only one genuine original admirable Jack, who achieved all the recorded exploits.

Чарлз Діккенс «Різдвяна ялинка» (український переклад Наталки Кошманенко (1999))

Нижче на гілках ялинка, поруч з мініатюрною косаркою та садівничим приладдям, дедалі частіше трапляються книжки. Спочатку тоненькі, але їх багато, і всі в напрочуд гарних палітурках, червоно-гарячих та зелених. Які жирненькі літери для першого знайомства! „А був Стрільцем, і влучив у жабу». Звичайно, влучив! Крім того, літера А була ананасом, і залишається ним по цей день. Вона була багатьма чудовими речами у той час, ця А,

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 7 з 9	

так само як і більшість її друзів, - окрім хіба що літери X, такої обмеженої, що я й не знав, чи означає вона щось, окрім Ксеркса і Ксантипи, чи Y, якій судилося бути яхтою або ярдом, а також Z, приреченої назавжди залишитися зеброю, або зигзагом. Та ось уже сама ялинка змінюється, перетворюється на бобову стеблину – ту саму чудесну бобову стеблину, що нею дереться вгору Джек до хати велетня! О, ці шалено цікаві двоголові велетні, оно вони снують гілками ялинки з піднятими вгору ломаками, чатуючи на лицарів та дам, аби було чим пообідати, й тягнуть бідолашних за коси до себе додому... І тут з'являється Джек – втілення шляхетності, зі своїм чарівним мечем і черевиками-скороходами!

Коли я отак вдивляюся в нього, то знову поринаю в давні роздуми з приводу того, чи цих Джеків було багато (у що я особисто несхильний вірити), а чи був достоту сам – один справжній адмірал Джек, який і здійснив усі ті подвиги, що йому приписують.

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016 стор. 8 з 9
---	---	-------------------	--

3. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

3.1. Перелік питань до диференційованого заліку

Під час складання диференційованого заліку студент має дати розширені письмові відповіді на такі питання:

1. Основні різновиди текстового змісту.
2. Передача денотативного (семантичного) змісту у перекладі.
3. Співвідношення денотативної і конотативної (експресивно-стилістичної) інформації при перекладі.
4. Різновиди безеквівалентної лексики та способи перекладу.
5. Слова-реалії, тимчасово безеквівалентні терміни та випадково безеквівалентні, структурні екзотизми.
6. Лексика, що провокує перекладацькі помилки: фразеологічні одиниці, омонімічні терміни, сленг, лексичні іноскання.
7. Перекладацькі трансформації як засіб оптимального перекладацького рішення.
8. Суб'єктні трансформації в англо-українському перекладі.
9. Мовні, мовленнєві та комунікативно-перекладацькі причини застосування трансформації вербалізації.
10. Головні причини застосування трансформації номіналізації за результатом перекладу.
11. Трансформація і деформація. Деформації як перекладацька стратегія.
12. Вплив особистісних характеристик мови перекладача на ступінь деформації вихідного твору.
13. Статус художнього перекладу в теорії перекладознавства.
14. Неперекладність поезії як герменевтична проблема.
15. Типи текстів (політичні, рекламні, комерційні інтернет-тексти, законодавчі акти, ділова документація та протокольні промови), вирішальні під час вибору перекладацьких стратегій і тактик.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози) / Р.П. Зорівчак. — Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1989. — 216 с.
2. Карабан В.І. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) : Навчальний посібник / [В.І. Карабан, О.В. Борисова, Б.М. Колодій, К.А. Кузьміна] ; за ред. проф. В.І. Карабана. — Вінниця : Нова книга, 2003. — 205 с.
3. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Курс лекций / В. Н. Комиссаров. — Москва : Издательство “ЭТС”, 2001. — 424 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : Навчальний посібник / В. В. Коптілов. — К.: Юніверс, 2003. — 279 с.
5. Латышев Л.К. Технология перевода : учеб. пособие для студ. лингв. вузов и фак. / Л.К. Латышев. — М. : Издательский центр «Академия», 2007. — 320 с.
6. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Я. И. Рецкер. — М. : Международные отношения, 2004. — 216 с.

Додаткові

	Система менеджменту якості Робоча навчальна програма з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Актуальні питання перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 12.01.03–01-2016
		стор. 9 з 9	

7. Боровинський І.М. Відтворення образної своєрідності поезій англійських та американських романтиків в українських перекладах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / І.М. Боровинський; КНУТШ. – К., 2011. — 20 с.
8. Матюша В. І. Асиметрія в українських перекладах сучасної англійської драми : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / В.І. Матюша; КНУТШ. – К., 2008. — 20 с.
9. Макеєв К.С. Жанрові особливості українського перекладу німецьких фармацевтичних текстів : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / К.С. Макеєв; КНУТШ. – Київ, 2009. — 20 с.
10. Федотова Н.О. Суб'єктні трансформації в англо-українському перекладі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / Н.О. Федотова; КНУТШ. – К., 2008. — 20 с.
11. Neubert A. Translation as Text / A. Neubert, G. Shreve. — The Kent State University Press, 1992. — 184 p.